

Φόρμα Αποτύπωσης Σχεδίου Δράσης

Σχολική Μονάδα: ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ - 9270169

Σχολικό Έτος: 2022 - 2023

Ημερομηνία Εξαγωγής: 19/06/2023

Σχολική Μονάδα: ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΓΙΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ - 9270169

Στόχος Βελτίωσης:

ΣΤΟΧΟΙ:

1. Σκοπός του σχεδίου δράσης είναι η βελτίωση των διαπροσωπικών σχέσεων μεταξύ των μαθητών/τριών , η συνεργασία , η αλληλοβοήθεια, η αλληλοεκτίμηση, η αποδοχή της διαφορετικότητας και η ειρηνική επίλυση των συγκρούσεων, ώστε να δημιουργηθεί ένα θετικό κλίμα που θα παρέχει στους μαθητές ένα ευχάριστο , ασφαλές και δημιουργικό περιβάλλον.

Στόχοι του σχεδίου δράσης είναι η καλλιέργεια κοινωνικών δεξιοτήτων των μαθητών/τριών, η αποδοχή της διαφορετικότητας, ο σχεδιασμός δραστηριοτήτων με στόχο τη σύσφιξη των σχέσεων μεταξύ των μαθητών/τριών , τη συνεργασία, την αλληλοβοήθεια και την ενίσχυση της επικοινωνίας, η ενίσχυση της συνεργασίας οικογένειας -σχολείου για θέματα αποκλίνουσας συμπεριφοράς των μαθητών/τριών, Η ενίσχυση της συνεργασίας οικογένειας -σχολείου για θέματα αποκλίνουσας συμπεριφοράς των μαθητών/τριών.

Σχέδιο Δράσης: Όλοι μαζί όλοι μαζί είμαστε πάντα πιο δυνατοί!!!

Άξονας: Σχέσεις μεταξύ μαθητών / μαθητριών και εκπαιδευτικών

Συντονιστής Δράσης: ΠΑΠΑΘΕΟΔΩΡΟΥ ΔΑΝΑΗ

A. Σχεδιασμός της Δράσης

Αναγκαιότητα - Στόχοι

Για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας το διάστημα στο Νηπιαγωγείο είναι η πρώτη επαφή με τους κανόνες που διέπουν τις διαπροσωπικές σχέσεις και με τη δημιουργία φιλικών δεσμών με τους/τις συμμαθητές/τριες τους κάνει απαραίτητη την οικοδόμηση ενός περιβάλλοντος αλληλοσεβασμού, αλληλεγγύης και εμπιστοσύνης.

Την φετινή σχολική χρονιά τα προνήπια στον νηπιαγωγείο μας , 5 στον αριθμό, είτε δεν είχαν φυσική παρουσία στο παιδικό σταθμό για όλη την προηγούμενη σχολική χρονιά είτε για μεγάλα χρονικά διαστήματα, με αποτέλεσμα να μην έχουν ενσωματωθεί σε μια ομάδα ούτε να έχουν δεθεί σωστά σαν μια ομάδα. Τα νήπια μας από την άλλη πλευρά την φετινή σχολική χρονιά δεν λειτουργούν μερικές φορές σαν μια ομάδα -παρόλου που είναι μαζί από πέρσι - με αποτέλεσμα να δημιουργούνται μικρο εντάσεις και παράπονα μεταξύ τους. Έτσι οι εκπαιδευτικοί σκεφτήκαμε να εστιάσουμε στην ανάπτυξη της άμεσης λεκτικής και εκφραστικής επικοινωνίας. Να εστιάσουμε την προσοχή μας στην ανάγκη αυτή και το πώς θα δουλέψουμε με τον πιο πρόσφορο τρόπο, πάνω στη δημιουργία της ομάδας, μέσα σε ένα κλίμα αποδοχής και ασφάλειας. Η επικοινωνία και η συνεργασία καθώς και η αποδοχή της διαφορετικότητας, θα γίνουν για εμάς αναγκαιότητα υλοποίησης της συγκεκριμένης δράσης ,καθ' όλη τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς.

Το σύνολο των επιδιώκωμενων στόχων αποτιμώνονται ως εξής:

- Επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των μαθητών
- Δημιουργία κλίματος αλληλοσεβασμού και εμπιστοσύνης
- Σεβασμός και αποδοχή της διαφορετικότητας
- Διαχείριση εντάσεων και συγκρούσεων
- Πρόληψη και αντιμετώπιση σχολικής βίας και εκφοβισμού
- Απόκτηση ενσυναίσθησης
- Συμμετοχή σε ομαδικές δραστηριότητες
- Αποδοχή και τήρηση των σχολικών κανόνων
- Δημιουργία προσωπικών σχέσεων

Ενέργειες & χρονοδιάγραμμα υλοποίησης

Προετοιμασία της Δράσης(Νοέμβριος-Δεκέμβριος 2022)

- Οι εκπαιδευτικοί εντοπίζουν και προσδιορίζουν το πρόβλημα και η ομάδα δράσης ιεραρχεί τις προτεραιότητες.
- Διαδικασία οργάνωσης επιμορφωτικού σεμιναρίου στους εκπαιδευτικούς του σχολείου για την εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων και πρακτικών διαχείρισης από ειδικούς επιστήμονες (ψυχολόγους,κοινωνικούς λειτουργούς) και παιδαγωγούς.
- Επιμόρφωση γονέων: Μέσα από τις συναντήσεις γονέων θα προσπαθήσουμε να βρούμε λύσεις πάνω σε θέματα που αφορούν την διαπαιδαγώση των παιδιών , τις δυσκολίες και τα προβλήματα συμπεριφοράς στο σχολείο.
- Ανάπτυξη της συνεργασίας σχολείου-γονέων: Ενημέρωση γονέων , για τους στόχους αυτής της δράσης και την αναγκαιότητα της δικής τους εμπλοκής σε αυτήν. Ενίσχυση της συνεργασίας μαζί τους ή δια ζώσης ή με τηλεφωνική επικοινωνία.
- Σχολικοί κανόνες: Συντάσσουμε από κοινού με τους μαθητές μας τους κανόνες τους κανόνες του σχολείου μας και διαπραγματευόμαστε τον τρόπο λειτουργίας τους στην τάξη. Σε περιπτώσεις παραβίασης των κανόνων συζητάμε το πρόβλημα, ανακαλύπτουμε τα κίνητρα και προσπαθούμε να βρούμε

τρόπους θετικής προσέγγισης του.

- Οργάνωση εκδηλώσεων και ανάπτυξη δραστηριοτήτων: Θα προσπαθήσουμε να ενισχύσουμε τη συμμετοχή των παιδιών σε δράσεις όπως πολιτιστικές και ψυχαγωγικές εκδηλώσεις, κοινωνικές δραστηριότητες με σκοπό την ενδυνάμωση των διαπροσωπικών τους σχέσεων. Παράλληλα θα δοθεί η ευκαιρία για ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους, για συνεργασία και εκτόνωση πιθανών εντάσεων με δημιουργικό τρόπο.
- Βιωματικές παιδαγωγικές προσεγγίσεις: Μέσα από το θεατρικό παιχνίδι, την δραματοποίηση, το παιχνίδι ρόλων θα μπορέσουμε να ελέγξουμε τα συναισθήματά των μαθητών, θετικά ή αρνητικά, τη συμπεριφορά τους και την ικανότητα ειρηνικής επίλυσης προβλημάτων
- Οργάνωση παιχνιδιών που ενισχύουν την έννοια της ομάδας και την αλληλεγγύη και εμπλουτισμό της τάξης με παιχνίδια που απαιτούν συνεργατικότητα και διάλογο μεταξύ των παιδιών, όπως δραστηριότητες εκπαιδευτικής ρομποτικής και STEM.

Πόροι - μέσα - ερευνητικά εργαλεία

- Ανθρώπινο δυναμικό
- Οι εκπαιδευτικοί του Νηπιαγωγείου.
- Οι γονείς των μαθητών.
- Ειδικό επιστήμονες (ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί).
- Οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου.

2.Χρόνος

Η δράση θα υλοποιηθεί καθ' όλη τη διάρκεια του σχολικού έτους και εντός του σχολικού χρόνου. Η κατανομή χρόνου στις δράσεις θα πραγματοποιηθεί ανάλογα με το αντικείμενο που θα επεξεργαζόμαστε κάθε φορά.

3.Υλικοτεχνική υποδομή

Θα αξιοποιηθεί η υλικοτεχνική υποδομή που διαθέτει το σχολείο (φωτοτυπικό μηχάνημα, υπολογιστής, εκτυπωτής, προτζέκτορας, αναλώσιμα).

4.Οικονομικοί πόροι

Για την υλοποίηση της δράσης δεν απαιτούνται πρόσθετοι πόροι.

5.Ερευνητικά εργαλεία

- Ερωτηματολόγια εκπαιδευτικών, μαθητών, γονέων.
- Σχέδια παρατήρησης συμπεριφοράς των μαθητών.
- Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής.
- Ημερολόγιο εκπαιδευτικών.
- Εννοιολογικός χάρτης, παρατηρήσεις της Νηπιαγωγού, ημερολόγιο καταγραφής

ενεργειών.

Κριτήρια επιτυχίας της Δράσης

- 1.Αποδοχή και σεβασμός της διαφορετικότητας, μέσα σε κλίμα φιλικό και ασφαλές για όλα τα παιδιά.
- 2.Βελτίωση της στάσης των μαθητών προς τους σχολικούς κανόνες.
- 3.Εφαρμογή από τους εκπαιδευτικούς κατάλληλων πρακτικών για την πρόληψη και την αντιμετώπιση αρνητικών συμπεριφορών μεταξύ των μαθητών.
- 4.Ανάπτυξη τρόπων επικοινωνίας μεταξύ σχολείου και γονέων για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών.
- 5.Η συμμετοχή των μαθητών στις σχολικές δραστηριότητες και εκδηλώσεις γίνεται πιο ενεργή.
- 6.Η εκδήλωση αρνητικών μορφών συμπεριφοράς στο σχολικό περιβάλλον μειώνεται.
- 7.Δημιουργία καινούργιων δεσμών φιλίας μεταξύ των παιδιών και ιδιαίτερα εκείνων που δεν είχαν την ευκαιρία να κοινωνικοποιηθούν όσο θα ήθελαν .Ενίσχυση των ήδη υπάρχοντων φιλικών δεσμών με την προσθήκη της συνεργασίας και της αποδοχής πέρα από το απλό παράλληλο παιχνίδι .Μείωση των περιπτώσεων αποκλεισμού μαθητή/τριας από τις παρέες του/της και μείωση των περιπτώσεων συμπλοκής μεταξύ των παιδιών.
- 8.Ποικιλία παιχνιδιών τα οποία θα κινητοποιήσουν τα παιδιά να συνεργαστούν, να συζητήσουν και να δημιουργήσουν.
- 9.Αύξηση του αριθμού των παιδιών που θα μάθουν να εκφράζουν την γνώμη τους και των παιδιών που θα αξιοποιήσουν τις ιδέες των φίλων τους.
10. Χρήση δημοκρατικών μεθόδων για την λήψη αποφάσεων όπως π.χ. ψηφοφορία .Επίλυση των διαφωνιών με διάλογο και εύρεση κατάλληλων λύσεων από τα παιδιά.
11. Ανάπτυξη ενσυναίσθησης στα παιδιά με το να καταφέρουν να μειώσουν συμπεριφορές που δημιουργούν συμπλοκές και διαφωνίες μεταξύ τους.

Διαδικασίες αξιολόγησης της Δράσης

Στόχος 1: Επιμόρφωση -ενημέρωση εκπαιδευτικών για την καλλιέργεια σχέσεων εμπιστοσύνης, καλής επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των μαθητών.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Από σχετικά ερωτηματολόγια θα προσπαθήσουμε να διαπιστώσουμε το πόσο η εφαρμογή σύγχρονων παιδαγωγικών μεθόδων στη διαχείριση (πρόληψη και αντιμετώπιση) προλαμβάνει την εμφάνιση των αρνητικών συμπεριφορών και τον βαθμό αποτελεσματικότητας τους.

Στόχος 2: Επιμόρφωση γονέων και συνεργασία σχολείου-γονέων για θέματα διαχείρισης της συμπεριφοράς των μαθητών.

Προσέγγιση στα κριτήρια επιτυχίας

Από τις απαντήσεις των γονέων στα ερωτηματολόγια, τη συμμετοχή τους στις επιμορφωτικές ή ενημερωτικές συναντήσεις, από το Ημερολόγιο Σχολικής Ζωής , διαπιστώνεται η επιτυχία του στόχου.

Στόχος 3: Διαμόρφωση Σχολικών Κανόνων.

Από κοινού με τους μαθητές δημιουργούμε τους κανόνες του σχολείου μας ,τους αναρτούμε στην τάξη μας και παρακολουθούμε το βαθμό τήρησης τους ,ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Παρατήρηση της επικοινωνίας και της συνεργασίας των μαθητών στις διάφορες δραστηριότητες και κατασκευές αλλά και κατά τη διάρκεια ελεύθερου παιχνιδιού.

Δημιουργία εννοιολογικού χάρτη που καταγράφονται οι γνώσεις και οι ιδέες των παιδιών για το θέμα της φιλίας όπως αυτές είναι διαμορφωμένες μετά τις δράσεις του προγράμματος και σύγκριση του χάρτη με τον αρχικό που θα δημιουργηθεί πριν τις δράσεις.

Σύντομα προβλήματα σε μορφή παιχνιδιών τα οποία τα παιδιά θα κληθούν να λύσουν και να συζητήσουν σε μικρές ομάδες ή στην ολομέλεια όπως π.χ. προβλήματα STEM και εκπαιδευτικής ρομποτικής ή και προσομιώσεις που σχετίζονται με θέματα φιλίας

Συνεδριάσεις του Συλλόγου Διδασκόντων για την πορεία των δράσεων .

Ανατροφοδότηση - Προτάσεις ΣΕΕ

Τεκμηριωμένη αποτύπωση της αναγκαιότητας ανάληψης του συγκεκριμένου άξονα με σαφή αποτύπωση της στοχοθεσίας, των ενεργειών υλοποίησης, των ερευνητικών εργαλείων και των κριτηρίων δράσης, γεγονός που καθιστά το παρόν σχέδιο εξαιρετικά ενδιαφέρον ως προς την υλοποίησή του.

B. Υλοποίηση της Δράσης

Περιγραφή

Ιανουάριος 2023: Οι εκπαιδευτικοί του Νηπιαγωγείου μερίμνησαν για τον προσδιορισμό, την καταγραφή και την ιεράρχηση των προβλημάτων. Προς αυτή την κατεύθυνση συνέβαλε και η διαμόρφωση του "Συμβολαίου της Τάξης ", πιο συγκεκριμένα η διαμόρφωση μια κοινής συμφωνίας μεταξύ εκπαιδευτικών- μαθητών, το πως δηλαδή πως θα λειτουργήσει η Ομάδα Δράσης.(Νοέμβριος 2022).

Μέσω του ερωτηματολογίου έγινε διερεύνηση των απόψεων/εμπειριών όλων των εμπλεκόμενων μερών για την υπάρχουσα πραγματικότητα στην τάξη . Από τις απαντήσεις προέκυψε η ανάγκη για επιμόρφωση των γονέων σε ζητήματα διαχείρισης του συναισθηματικού άγχους .Αφού έγινε η εξαγωγή συμπερασμάτων διατυπώθηκαν οι αντίστοιχες προτάσεις στην ολομέλεια με στόχο την βελτίωση του κλίματος της τάξης.

Φεβρουάριος 2023: Οι εκπαιδευτικοί του σχολείου προχώρησαν στην οριστική διαμόρφωση του Κώδικα Συμπεριφοράς και του Συμβολαίου της Τάξης . Μέσω κατάλληλων διδακτικών πρακτικών θα προσπαθήσουμε με βιωματικό τρόπο να διδάξουμε στην ομάδα την έννοια της ενσυναίσθησης αλλά και να ενισχύσουμε το δέσιμο της ομάδας

Μάρτιος 2023 :Η ομάδα των εκπαιδευτικών του σχολείου προχώρησε στον σχεδιασμό και στην υλοποίηση δραστηριοτήτων για την προώθηση των κοινωνικών δεξιοτήτων των παιδιών και του θετικού κλίματος στην τάξη. Πιο συγκεκριμένα, με παιγνιώδη μορφή που να ταιριάζει στην ηλικία των παιδιών του Νηπιαγωγείου αναπτύχθηκαν στρατηγικές ειρηνικής επίλυσης των συγκρούσεων, διαχείρισης του θυμού, γόνιμης συζήτησης για την εύρεση των καλύτερων δυνατών λύσεων για την ομάδα.

Απρίλιος 2023:Δώθηκε έμφαση στην ανάπτυξη της αυτομέριμνας .Επιδιώξαμε την συγκέντρωση της προσοχής από την πλευρά των παιδιών και μέσω αυτής καλλιεργήσαμε την έννοια την υπευθυνότητας και ενθαρρύνσαμε το να παίρνουν τα παιδιά πρωτοβουλίες. Καλλιεργήσαμε την ψυχολογική ανθεκτικότητα. Ο σύλλογος διδασκόντων προσπάθησε να εξελίξει την προσαρμοστικότητα της ομάδας και φυσικά υποστηρίχθηκε η επίλυση

των συγκρούσεων μεταξύ των ομάδων και η αποδοχή του άλλου ως "εμπόδιου και συνεργάτη".

Μαΐος 2023: Θα δωθεί έμφαση στην εκπαίδευση των μαθητών στη μη βίαιη επίλυση συγκρούσεων μέσω του εργαλείου "Καρέκλες Επίλυσης Συγκρούσεων". Στόχος μας είναι μέσω της βιωματικής προσέγγισης η ανάπτυξη της ενσυναίσθησης και του δεσίματος της ομάδας και ανέρευση τρόπων ειρηνικής διευθέτησης συγκρούσεων και βιωματικών δράσεων διαχείρισης θυμού.

Επίσης, θα δώσει έμφαση και στην συνεργασία μεταξύ των παιδιών και του δεσίματος της ομάδας, καθώς θα πραγματοποιήσουμε πρόγραμμα ομαλής μετάβασης σε συνεργασία με το Δημοτικό Σχολείο.

Γ. Αποτίμηση της Δράσης

Αλλαγές σε σχέση με τον αρχικό σχεδιασμό (εφόσον υπήρξαν)

Στην αρχική φάση της υλοποίησης του Σχεδίου Δράσης, αποφασίστηκε τελικά να ενημερωθούν οι γονείς σχετικά με αυτό με επιστολή και όχι με διαδικτυακή συνάντηση, καθώς ο συντονισμός της παρουσίας όλων των γονέων σε μια online συζήτηση, θα ήταν αρκετά δύσκολος. Επίσης, μία ακόμα αλλαγή αφορούσε στον αριθμό των ερωτηματολογίων που δόθηκαν στους γονείς. Ενώ στον αρχικό προγραμματισμό είχε αποφασιστεί να δοθούν δύο ερωτηματολόγια, ένα αρχικό και ένα τελικό [με το πέρας του προγράμματος], τελικά δε δόθηκε δεύτερο ερωτηματολόγιο. Με δεδομένο ότι οι γονείς χρειάστηκαν αρκετό χρόνο για τη συμπλήρωση του πρώτου ερωτηματολογίου και υπήρξε σημαντική καθυστέρηση στη συγκέντρωση όλων των ερωτηματολογίων [μάλιστα ένας αριθμός γονέων δε συμπλήρωσε το αρχικό ερωτηματολόγιο], κρίθηκε καλύτερο να μη δοθεί ερωτηματολόγιο ανατροφοδότησης, προκειμένου να μη χαθούν οι προκαθορισμένοι χρόνοι που αφορούσαν στην υλοποίηση και ολοκλήρωση του Σχεδίου Δράσης.

Αποτελέσματα της Δράσης

Το σχέδιο δράσης υλοποιήθηκε εμπρόθεσμα κατά το σχολικό έτος 2022-2023 με την καθολική συμμετοχή των εκπαιδευτικών του Νηπιαγωγείου Αγίου Δημητρίου. Οι συμμετέχοντες σε αυτό και μέλη του Συλλόγου Διδασκόντων με ομοφωνία αποφάσεων και δίκαιη κατανομή αρμοδιοτήτων μερίμνησαν με συνέπεια για την ολοκλήρωση αυτού. Για την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης αναπτύχθηκε επιτυχώς ο ΑΞΟΝΑΣ 3:ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ μέσα από μια σειρά οργανωμένων και επιτυχημένων επιμορφώσεων. Η προσπάθεια αυτή υποστηρίχθηκε από την υποστήριξη του σχεδίου δράσης από το μεγαλύτερο μέρος των γονέων. Η δημιουργία ερωτηματολογίου με την χρήση google forms αποτέλεσε σε συνάρτηση με τα υπόλοιπα τεκμήρια, ψηφιακό εργαλείο-τεκμήριο των ενεργειών. Αντίστοιχα η δημιουργία ιδιωτικής κυψέλης στην e-me αποτέλεσε αποθετήριο όλου του πολυμορφικού εκπαιδευτικού υλικού που αξιοποιήθηκε στις επιμορφώσεις των εκπαιδευτικών και αποτελεί σημείο στο οποίο επιστρέφουν οι εκπαιδευτικοί και παρακαταθήκη που θα εμπλουτίζεται και θα επικαιροποιείται με κάθε σύγχρονη μεταβολή. Στο σύνολό της, η δράση είχε θετικά αποτελέσματα. Οι δραστηριότητες δεσίματος της ομάδας ενθουσίασαν τα παιδιά, που με χαρά συμφώνησαν για τη σημασία της αρμονικής συνύπαρξης όλων στο πλαίσιο της τάξης. Στο σύνολό της, η δράση είχε θετικά αποτελέσματα. Οι δραστηριότητες δεσίματος της ομάδας ενθουσίασαν τα παιδιά, που με χαρά συμφώνησαν για τη σημασία της αρμονικής συνύπαρξης όλων στο πλαίσιο της τάξης. Αυτό που κυρίως παρατηρήθηκε ήταν η προσπάθεια των νηπίων να επιλύουν τις διαφορές και τις μικροσυγκρούσεις τους με τα λόγια. Προσπαθούσαν να ελέγξουν τον θυμό ή τον εκνευρισμό τους, επιλέγοντας την ειρηνική διευθέτηση ενός προβλήματος.

Βαθμός επίτευξης των στόχων που είχαν τεθεί

3 = Σε μεγάλο βαθμό

Παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων

Σημαντικές παράμετροι που διευκόλυναν την επίτευξη των στόχων ήταν:

1. η επαρκής πρότερη εμπειρία των εκπαιδευτικών .
2. Οι ηλεκτρονικοί υπολογιστές που διαθέτει το σχολείο, στοιχείο που διευκόλυνε τόσο τις δια ζώσης όσο και τις εξ' αποστάσεως επιμορφώσεις των εκπαιδευτικών , αλλά και την πλήρη συνεργασία των εκπαιδευτικών.
3. Ο έγκυρος και εμπρόθεσμος σχεδιασμός του σχεδίου δράσης που άφησε χρονικά περιθώρια τροποποίησης και επανασχεδιασμού όποτε αυτό κρινόταν απαραίτητο.
4. Οι επιμορφώσεις που παρακολουθήσαμε στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης.
5. Η δημιουργία αποθετηρίου σε e-me κυψέλη με όλο το διαθέσιμο υλικό που εξυπηρέτησε τους εκπαιδευτικούς ώστε να ανατρέχουν σε αυτό για σχετικό υλικό με αναλυτικές οδηγίες.
6. Η σύμπνοια των μελών του Σχεδίου Δράσης και ταυτόχρονα των μελών του Συλλόγου Διδασκόντων στο πλαίσιο σχεδιασμού και υλοποίησης αυτού , στοιχείο που αναδείχθηκε μέσα από τις ομόφωνες πράξεις του Συλλόγου. Πέρα από την παράμετρο που αφορά στο ενδιαφέρον των ίδιων των παιδιών για τη θεματολογία και τη στόχευση του Σχεδίου Δράσης, θεωρούμε ότι πολύ σημαντικό ρόλο έπαιξε η επιλογή των ομαδικών συνεργατικών παιχνιδιών. Με βασικό τους στόχο την ανάδειξη της σπουδαιότητας της συνεργασίας για την επίτευξη ενός κοινά επιθυμητού αποτελέσματος, οι δραστηριότητες αυτές, πέρα από τον προφανή ενθουσιασμό και τη χαρά που προκάλεσαν στους μικρούς μαθητές, κατέδειξαν πως μερικές φορές είναι αδύνατον να επιτύχει κάποιος ένα αποτέλεσμα. Όταν η συνεργασία γίνεται αντιληπτή ως η βασικότερη παράμετρος για την επιτυχή έκβαση μιας προσπάθειας, τότε είναι εύκολο να συνειδητοποιηθεί πως χωρίς τις αρμονικές και υγιείς σχέσεις μεταξύ των μελών της ομάδας, πολλές προσπάθειες είναι καταδικασμένες να αποτύχουν.

Δυσκολίες που παρουσιάστηκαν

Είναι γεγονός πως η φετινή σχολική χρονιά ήταν μια ιδιαίτερα δύσκολη χρονιά, καθώς τα παιδιά προέρχονταν ουσιαστικά από δύο σχεδόν συνεχόμενα χρόνια απουσίας τους από τη δια ζώσης διδασκαλία. Το γεγονός αυτό, πέρα από την προφανή ανωριμότητα που πολλές φορές επέδειχναν τα νήπια στην αντιμετώπιση των κρίσιμων καταστάσεων (μικροσυγκρούσεων, διαφωνιών ή τσακωμών), ήταν άμεσα συνυφασμένο με τη δυσκολία των παιδιών να προσαρμοστούν στο περιβάλλον της τάξης, να αποδεχθούν κανόνες της ομάδας, να τους ακολουθήσουν συλλογικά. Χρειάστηκε πολύ περισσότερος χρόνος από αυτόν που η εμπειρία μας κρίνει πως θα χρειαζόταν, αν υλοποιούσαμε το πρόγραμμα σε μία διαφορετική περίοδο [εκτός πανδημίας].

Επιπλέον, είναι γεγονός πως φέτος τα νέα δεδομένα του Αναλυτικού Προγράμματος με την εισαγωγή των 4 κύκλων των Εργαστηρίων Δεξιότητων, την εισαγωγή της Αγγλικής Γλώσσας και παράλληλα την υλοποίηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων έκανε πολύ συχνά τις νηπιαγωγούς της σχολικής μονάδας να αισθανθούν μεγάλη πίεση κατά την προσπάθεια σχεδιασμού, εφαρμογής, υλοποίησης και ολοκληρωμένης αποπεράτωσης του Σχεδίου Δράσης. Χωρίς αμφιβολία, ήταν πολλά τα απολύτως καινούρια δεδομένα, με αποτέλεσμα να δυσκολεύει σημαντικά η διδακτική πρακτική και βέβαια η προσαρμογή τόσο των εκπαιδευτικών όσο και των μαθητών σε αυτά.

Το πλήθος των γραφειοκρατικών διαδικασιών που πλαισιώνουν μάλιστα όλες τις προαναφερθείσες δράσεις, δημιούργησε ενίοτε κάποιες δυσκολίες στην προσπάθεια ολοκλήρωσης του Σχεδίου Δράσης.

Υλικό που παρήχθη ή αξιοποιήθηκε

Για τις ανάγκες του Σχεδίου Δράσης δημιουργήθηκαν:

1. Λογαριασμός google του Νηπιαγωγείου ώστε να αξιοποιηθεί για τη δημιουργία ερωτηματολογίων και ως ψηφιακός χώρος αποθήκευσης και συγκέντρωσης υλικού.
2. Για την υλοποίηση του Σχεδίου Δράσης διαμορφώθηκε σχετικό ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους γονείς στην αρχική φάση της εφαρμογής [όπως περιγράφεται στο Χρονοδιάγραμμα του Σχεδίου Δράσης]. Στο ερωτηματολόγιο έγινε προσπάθεια ανίχνευσης των αναγκών των γονέων όπου θα αποτυπώνεται

το επίπεδο συνεργασίας σχολείου -γονέων για θέματα συμπεριφοράς των μαθητών και ερωτηματολόγιο για τους εκπαιδευτικούς σχετικά με την εφαρμογή και τα αποτελέσματα των συνεργατικών πρακτικών διδασκαλίας.

3. Δημιουργία ιδιωτικής κυψέλης e-me με το πολυμορφικό υλικό , καθώς και το υλικό που τυχόν αποκιμάσαμε από τις επιμορφώσεις και το οποίο αξιοποιήσαμε σε κάποιες από τις δράσεις μας.

Επιμορφώσεις που τυχόν υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Οι επιμορφώσεις που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο της δράσης είναι οι εξής:

- «Προγράμματα κοινωνικοσυναισθηματικών Δεξιοτήτων-Υλοποίηση προγράμματος στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση», έπειτα από πρόσκληση του Νηπιαγωγείου Αλεπούς Κέρκυρας.
- «Άγχος, Φόβοι και Φοβίες στη Νηπιακή Ηλικία: Αναγνώριση και Διαχείριση», σε συνεργασία με το Νηπιαγωγείο Αλεπούς Κέρκυρας.»
- Γλωσσικές δυσκολίες στην προσχολική ηλικία, που διοργάνωσε το 22ο Νηπιαγωγείο Κοζάνης.
- Το <<Παπάκι Πάει>>, που διοργάνωσε το Χαμόγελο του Παιδιού.
- ΚΕΔΑΣΥ Κοζάνης και σε συνεργασία με τα ΚΕΔΑΣΥ Δυτικής Μακεδονίας, με θέμα «Σχολική βία και εκφοβισμός: καινοτόμες, μη τιμωρητικές μέθοδοι αντιμετώπισης»
- Από την Ομοσπονδία Καθηγητών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης (Ο.Κ.Π.Ε.):
«Διαχείριση συγκρούσεων μεταξύ των μαθητών:
δεξιότητες επικοινωνίας για εκπαιδευτικούς»
- Πολλές από τις προτάσεις που ακούστηκαν στο πλαίσιο της συγκεκριμένης επιμόρφωσης αξιοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή του παρόντος Σχεδίου Δράσης. Η συστηματική εκ μέρους της παρατήρηση των παιδιών και η συζήτηση με τις εκπαιδευτικούς και τους γονείς σε ατομικά ραντεβού, θεωρούμε ότι ενίσχυσε ακόμα περισσότερο τη «ροή» υλοποίησης του προγράμματος.

Προτάσεις για αξιοποίηση των πρακτικών που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Δράσης

Οι πρακτικές που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της δράσης θα ήταν δόκιμο να αξιοποιηθούν , μεταξύ άλλων, ως υλικό σε ένα πλαίσιο παρουσίασης καλών πρακτικών μεταξύ όμορων Νηπιαγωγείων του Νομού Κοζάνης και των γειτονικών Νομών που ανέπτυξαν αντίστοιχο σχέδιο δράσης και που υπάγονται στην αρμοδιότητα και ευθύνη της Σ.Ε.Ε. Με τον τρόπο αυτό διαχέεται στην εκπαιδευτική κοινότητα η αποτελεσματικότητα του εκάστοτε σχεδίου , ενθαρρύνεται η ανταλλαγή ιδεών και αναπτύσσεται η δικτύωση μεταξύ σχολείων που μπορούν από κοινού να προάγουν και να συνδιαμορφώσουν νέα γνώση.

Επιπλέον, προτείνεται η διεύρυνση της δικτύωσης, όπως προκύπτει από την συμμετοχή σε επιμορφώσεις σχετικές με το σχέδιο δράσης που διοργάνωσαν νηπιαγωγεία και με μεγάλη προθυμία δεχτήκαμε την πρόσκληση να συμμετέχουμε, στοιχείο που λειτούργησε αποτελεσματικά κατά το τρέχον σχολικό έτος και αναμένεται να

λειτουργήσει αποτελεσματικά σε μελλοντικές περιπτώσεις λόγω αυξημένης διαφοροποίησης στον αριθμό του μαθητικού δυναμικού μεταξύ των σχολείων. Η δικτύωση αυτή δύναται να επεκταθεί και σε επίπεδο συνεργατικών εκπαιδευτικών δράσεων που θα επικοινωνηθούν στην κοινότητα με την αξιοποίηση εργαλείων όπως το ιστολόγιο που διαθέτει το νηπιαγωγείο. Προτείνουμε, συνεργασίες περισσότερες και πιο στοχευμένες με εξωτερικούς φορείς που θα βοηθούσαν επίσης για την πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση και εφαρμογή του Σχεδίου Δράσης. Δυναμικές συνεργασίες με σχολικές μονάδες που πιθανόν υλοποιούν το ίδιο Σχέδιο Δράσης, θα βοηθούσαν ακόμα περισσότερο την κατανόηση του γεγονότος πως η γόνιμη συνεργασία και η αρμονική συνύπαρξη δεν είναι ένα φαινόμενο

που περιορίζεται στον χώρο μιας σχολικής τάξης ή μιας σχολικής μονάδας, αλλά μπορεί να αφορά και άλλες ομάδες μαθητών που μοιράζονται τα ίδια ενδιαφέροντα και ασφαλώς τα ίδια δικαιώματα.

Προτάσεις για αναγκαίες επιμορφώσεις στο πλαίσιο της δράσης

Προτείνεται η διεύρυνση της δικτύωσης, σε επίπεδο διοργάνωσης από κοινού συνεργατικών διασχολικών - ενδοσχολικών επιμορφώσεων, στοιχείο που φαίνεται να λειτουργεί αποτελεσματικά και να ενισχύει την αλληλεπίδραση μεταξύ συνάδελφων, την ανταλλαγή γνώσεων, εμπειριών και καλών πρακτικών. Οι επιμορφώσεις αυτές δύναται να έχουν επεκτατική χροιά και σε ευρύτερα ζητήματα σχέσεων τόσο μεταξύ των μαθητών μεταξύ τους όσο και μεταξύ των παιδιών με τους γονείς τους, καθώς η συμπεριφορά των παιδιών είναι άμεσα συνυφασμένη με τον τρόπο διαπαιδαγωγικής τους.

Επιπλέον, προτείνεται η διοργάνωση επιμορφώσεων αναφορικά με θέματα αποτελεσματικών πρακτικών ενεργούς εμπλοκής των γονέων στην ανάπτυξη και ενδυνάμωση των διαροσωπικών σχέσεων.

Προτάσεις για συνέχιση της Δράσης/ για νέες Δράσεις το επόμενο έτος

Θα υπάρξει καθόλη την διάρκεια του σχεδίου δράσης συνεχής παρακολούθηση και ανατροφοδότηση της δράσης. Σε αυτό θα συμβάλλει και η σύνταξη δύο ερωτηματολογίων. Ένα πριν την έναρξη του Σχεδίου Δράσης με την καταγραφή των βασικότερων

δυσκολιών αναφορικά με τις σχέσεις μεταξύ των μαθητών και ένα με το πέρας του Σχεδίου Δράσης. Πέρα από τα παραπάνω, θα γίνει και σύγκριση των καταγραφών και αποτύπωση του αποτελέσματος ώστε να υπάρξει εάν είναι εφικτό συνέχιση της δράσης και την επόμενη σχολική χρονιά.

Αξιολογώντας περιγραφικά το Σχέδιο Δράσης και λαμβάνοντας υπόψη τα συμπληρωμένα ερωτηματολόγια (pre και post), τις απόψεις του Συλλόγου Διδασκόντων και των γονέων των μαθητών όπου αποτυπώνονται τα βασικότερα αποτελέσματα. Μέσω της συγγραφής έκθεσης αποτελεσμάτων, καταγραφή δυσκολιών, επιτυχιών καθώς και συνοδευτική στοχοθεσία για περαιτέρω βελτίωση σε επόμενη σχολική χρονιά.